

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

REPUBLICA SLOVENIJA

Številka: 06264-1/2016/2 02009
Datum: 1. 9. 2016

OBDOBNO POROČILO

O IZVEDENIH POSTOPKIH UGOTAVLJANJA NASPROTJA INTERESOV V OBDOBJU OD APRILA DO JUNIJA 2016

Na podlagi SMERNIC ZA OBRAVNAVO ZADEV S PODROČJA NASPROTJA INTERESOV št. 06269-2/2013/1 z dne 28.3.2013 potrdi senat Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: komisija) naslednje obdobjno poročilo o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov v obdobju april - junij 2016.

- Komisija je pri preverbi spoštovanja določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v času od aprila do junija 2016 obravnavala 24 zadev in v 3 primerih ugotovila kršitev določb ZIntPK s področja nasprotja interesov, v 20 zadevah je zavrnila obravnavo zadeve in hkrati 4 zadeve odstopila pristojnim organom, 1 zadevo je zavrgla.
- Komisija je v obdobju od aprila do junija 2016 na področju nasprotja interesov izdala 2 odločbi o prekršku, v katerih je izrekla kršitelju globo in 1 pisno opozorilo.

A. UVODNO POJASNILO

Institut dolžnega izogibanja nasprotju interesov oziroma odpravljanja tega nasprotja je namenjen spodbujanju transparentnosti ter poštenega delovanja v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij in opravljanju javnih zadev. Ta institut od posameznika zahteva, da se izloči iz obravnave in odločanja v vseh zadevah, v katerih je poleg (ali namesto) javnega interesa, ki ga je kot uradna oseba dolžan zasledovati po uradni dolžnosti, prisoten (tudi) njegov zasebni interes ali vsaj videz, da njegov zasebni interes vpliva na objektivno in nepristransko opravljanje javnih funkcij in nalog; ali pa da vse relevantne okoliščine v zvezi s tem razkrije svojemu predstojniku (ali komisiji, če predstojnika nima), in počaka na odločitev. S tem se zagotavlja in dviga integriteta, pa tudi ugled ne le konkretnega posameznika in subjekta, ki ga predstavlja, ampak tudi javnih institucij in javnega sektorja kot celote.

B. PRAVNI OKVIR IZVEDBE POSTOPKOV

Določbe ZIntPK, ki urejajo dolžno izogibanje nasprotju interesov so subsidiarne narave in se uporabljajo le, če dolžnega izogibanja nasprotju interesov za posamezne kategorije subjektov ne ureja drug zakon. Določbe ZIntPK o nasprotju interesov se po izrecni zakonski določbi ne uporabljajo za postopke, v katerih je izločitev uradne osebe urejena z drugim zakonom – kot na primer za dolžno izločitev uradnih oseb, ki vodijo postopke po Zakonu o splošnem upravnem postopku, saj je izločitev uradne osebe urejena v ZUP.

ZIntPK nasprotje interesov opredeljuje kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog (12. točka 4. člena).

Zasebni interes uradne osebe skladno s 13. točko 4. člena ZIntPK pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane¹ in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi uradna oseba ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike.

Premoženjska korist zajema nepremičnine, premičnine oziroma kakršnokoli drugo korist, ki jo je mogoče denarno ovrednotiti (delovno razmerje, pogodbeno delo, sejnine, denarne nagrade, potovanja ipd.); nepremoženjska korist pa zajema druge oblike koristi, ki jih sicer ni mogoče neposredno denarno ovrednotiti, predstavljajo pa v konkretnem primeru dodano vrednost za prejemnika (usluge, priznanja, reference, status, funkcija, izobrazba, ipd.).

V 37. členu ZIntPK je urejena dolžnost uradne osebe, da mora biti pri opravljanju svojih nalog in službe pozorna na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in mora storiti vse, da se mu izogne. ZIntPK kot uradne osebe opredeljuje funkcionarje, uradnike na položaju in druge javne uslužbence, poslovodne osebe in člane organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja (10. točka 4. člena).

Uradna oseba, ki med izvajanjem svoje službe ali funkcije zazna dejansko ali možno nasprotje interesov, se mora temu izogniti na enega od naslednjih načinov:

- tako, da se v celoti izloči iz obravnave in odločanja oziroma opravljanja delovnih nalog v povezavi s konkretnim primerom in o tem nemudoma obvesti predstojnika (in v primeru kolektivnega organa odločanja tudi ostale člane); ali
- tako, da začasno prekine z delom na zadevi in o nasprotju interesov nemudoma obvesti predstojnika (če tega nima, pa komisijo), ki oceni, ali je nasprotje interesov podano ali ne oziroma ali bi videz nasprotja interesov v konkretnem primeru lahko v taki meri ogrozil integriteto in zakonitost izvajanja javne funkcije oziroma službe, da je potrebna izločitev uradne osebe.

Uradna oseba, ki se sama ne izloči oziroma ki svojega predstojnika (ali komisije) ne obvesti takoj o nasprotju interesov oziroma možnosti, da bi do njega lahko prišlo, je odgovorna za prekršek po 10. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK.

C. METODOLOGIJA IN POSTOPEK UGOTAVLJANJA KRŠITEV

Komisija je dne 28.3.2013 sprejela SMERNICE ZA OBRAVNAVO ZADEV S PODROČJA NASPROTJA INTERESOV št. 06269-2/2013/1 z namenom poenotenja vodeneja postopkov in obravnave zadev s področja ugotavljanja nasprotja interesov in vodenja postopkov o prekrških. Navedene smernice so tudi podlaga za pripravo in sprejem obdobjnih poročil o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov. Komisija vodi postopke ugotavljanja nasprotja interesov na podlagi prijave ali po lastni pobudi.

V okviru obravnave se pridobijo vsi potrebni podatki za oceno, ali so v konkretnem primeru izpolnjeni elementi definicije nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK. Ugotovitve v zvezi s tem se pripravijo za obravnavo na seji senata komisije. Šteje se, da je do prve obravnave na seji senata zadeva v fazi predhodnega preizkusa. Ugotovitve z zavzetim stališčem glede obstoja nasprotja interesov ali suma

¹ Družinski člani uradne osebe so po določbi 7. točke 4. člena ZIntPK njen zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje in sestre (ne glede na to, ali živijo v skupnem gospodinjstvu z uradno osebo) ter osebe, ki z uradno osebo živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti.

tega nasprotja se praviloma ne pošiljajo v izjasnitev obravnavanim osebam (posledično se tudi ne objavijo na spletnih straneh KPK), ampak so podlaga za presojo o uvedbi prekrškovnega postopka. Navedene ugotovitve še ne pomenijo uvedenega postopka ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja skladno z 39. členom ZIntPK.

Kadar gre za primer, v katerem bi bilo glede na dejansko stanje primerno, da se ugotovitve komisije javno objavijo iz preventivnih, edukativnih in podobnih razlogov, se pripravi osnutek ugotovitev in se po sprejemu na seji senata pošlje v izjasnitev obravnavani osebi oziroma osebam. Nosilec zadeve, ki meni, da gre za takšen primer, se o tem predhodno posvetuje s senatom komisije (pisno po elektronski pošti ali na seji senata pod točko razno). Senat komisije lahko tudi samostojno odredi, da se pripravi osnutek ugotovitev in pošlje v izjasnitev obravnavni osebi oziroma osebam.

Šteje se, da je z odločitvijo o pripravi osnutka ugotovitev oziroma o pošiljanju ugotovitev v izjasnitev (gl. prejšnji odstavek) uveden postopek ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja iz 39. člena ZIntPK. V tem primeru se po zaključenem postopku izvedejo tudi ukrepi, predvideni v 2. odstavku 39. člena ZIntPK.

Načrti preiskav se v zadevah s področja nasprotja interesov ne pripravljajo.

Prekrškovne postopke v zadevah nasprotja interesov zaradi zagotavljanja enotne prakse praviloma vodi pooblaščenka za nasprotje interesov. V primeru, da se v zadevah, zaključenih po prvem odstavku teh smernic, ne uvede prekrškovni postopek, mora pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa o tem obvestiti senat komisije, ki odloči o morebitni izvedbi postopka po 2. odstavku 39. člena ZIntPK.

D. STATISTIČNI PODATKI IZVEDENIH POSTOPKOV

(i) Skupno število vseh obravnavnih primerov in kršitev

Kot obravnavane zadeve se za potrebe tega obdobjnega poročila štejejo zadeve, obravnavane na seji senata komisije ali zadeve, katerih obravnava je zaključena z uradnim zaznamkom o zavrnitivi ali zavrženju izven seje senata komisije. Te zadeve v evidenci SPIS niso nujno evidentirane kot rešene zadeve, saj je nadaljnji postopek odvisen od okoliščin posameznega primera - komisija bodi si čaka na povratne informacije oseb ali organov v zvezi z izvedenimi ukrepi, odpravljanjem tveganj ali na povratne informacije drugih pristojnih organov, ki so jim bile zadeve odstopljene.

Komisija je v obdobju od meseca aprila do junija 2016 obravnavala 24 zadev s področja nasprotja interesov. Vse zadeve so bile evidentirane kot prijava nasprotja interesov.

(ii) Zadeve obravnavane na seji senata

Od 24 zadev so bile 3 zadeve obravnavane na seji senata komisije, in sicer:

- v vseh zadevah je bilo ugotovljeno nasprotje interesov oz. videz nasprotja interesov oz. kršitve predpisov s tega področja.

(iii) Ugotovljene kršitve

Analiza primerov, v katerih so bile ugotovljene kršitve dolžnega izogibanja nasprotju interesov kažejo naslednje:

- 06211-8/2016: Komisija je presojala nasprotje interesov pri uradnih osebah (član komisije za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja ter administrativne zadeve (KVIASZ), člani občinskega

sveta) ki so na seji sodelovali in glasovali o kandidatih za predstavnike ustanovitelja v svetu javnega zavoda, pri čemer so glasovali zase ali za svoje družinske člane. Komisija je ugotovila, da so se uradne osebe znašle v okoliščinah nasprotja interesov. Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopkov o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije. O ugotovitvah je bila obveščena občina.

- 06211-37/2016: Komisija je presojala ravnanje občinskega svetnika, ki je na seji občinskega sveta občine prisostvoval pri obravnavi točke o izdaji mnenja k imenovanju ravnatelja, ki je njegov družinski član, pri čemer se je glasovanja vzdržal. Komisija je ugotovila, da so podane okoliščine, v katerih je ustvarjen najmanj videz, da je njegov zasebni interes (v obliki koristi za njegovega družinskega člana) vplival na objektivno in nepristransko opravljanje njegovih javnih nalog v svojstvu člana občinskega sveta. Uradna oseba mora biti v celoti izločena iz obravnave take zadeve, zato ni relevantno ali ima oseba odločilen glas in tudi ne, ali se je v postopku glasovanja vzdržala (vzdržanje ni enako izločitvi iz obravnave zadeve in glasovanja). Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije.
- 06211-43/2016: Komisija je presojala sodelovanje ravnateljice v zaposlitvenih postopkih javnega zavoda. Osebi, s katerima je bila sklenjena pogodba o zaposlitvi, sta bili z ravnateljico v osebnih stikih. Ravnateljica je predsednico sveta zavoda pisno obvestila, da je prišlo do okoliščin nasprotja interesov po ZIntPK. Predlagala je tri člansko komisijo za izbiro kandidata, s čimer se je predsednica sveta zavoda strinjala. Ker je ravnateljica obema kandidatama izdala sklep o izbiri in z njima v imenu vrtca sklenila Pogodbo o zaposlitvi, je po oceni komisije pri opisanem ravnanju podan najmanj videz nasprotja interesov, je pa potrebno upoštevati okoliščino, da je ravnateljica o morebitnem nasprotju interesov pisno obvestila predsednico sveta zavoda, ta pa je s predlogom o imenovanju izbirne komisije soglašala, ni pa ravnateljici postavila drugih omejitev, ki bi se nanašale na izdajo sklepa in sklenitev pogodbe o zaposlitvi, s čimer bi se odstranil videz nasprotja interesov. Komisija je svetu zavoda podala priporočilo o ustreznem ravnanju v prihodnje in v podobnih situacijah.

(iv) Zadeve obravnavane izven seje senata

Izven seje senata je bilo obravnavanih 21 zadev, in sicer:

- v 20 zadevah je bila zavrnjena obravnava zadeve, hkrati pa je komisija ostopila 4 zadeve v reševanje pristojnim organom,
- 1 zadevo je komisija zavrгла.

Analiza 20 primerov, katerih obravnava je bila zavrnjena kaže, da so bili razlogi za zavrnitev naslednji:

- v 13 primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker v prijavi ni bilo vsebine, ki bi kazala na resen sum kršitve določb ZIntPK,
- v 2 primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker se prijava nanaša na dogodek ali ravnanje, ki je bilo ali je predmet postopka pred komisijo ali drugim državnim organom in ni zadostnih razlogov za ponoven ali ločen postopek pred komisijo,
- v 5 primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo zaradi subsidiarne uporabe ZIntPK.

Analiza 1 primera oz. prijave, ki jo je komisija zavrгла kaže, da so bili razlogi za zavrženje naslednji:

- v zadevi je bilo ugotovljeno, da ne gre za prijavo ampak za izražanje mnenja, kritike, stališča, pogleda.

(v) Skupno število uvedenih prekrškovnih postopkov

Zaradi kršitve 38. člena ZIntPK je pooblaščen uradna oseba komisije v letu 2016 uvedla 8 postopkov o prekršku, ter dva zaključila z izdajo odločbe (globa), prav tako je izdala pisno opozorilo v postopku o prekršku, uvedenem v letu 2015.

(vi) Skupno število pravnih mnenj s področja dolžnega izogibanja nasprotju interesov

V obdobju od aprila do junija 2016 je komisija izdelala 33 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

* * *

Senat komisije je v zadevi št. 06264-1/2016 na 28. seji dne 1. 9. 2016 potrdil Obdobno poročilo o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov v obdobju od aprila do junija 2016.

Senat komisije je odločal v sestavi: Boris Štefanec (predsednik) in dr. Igor Lamberger (namestnik predsednika). Odločitev je bila sprejeta soglasno.

Boris Štefanec

PREDSEDNIK

Vložiti:

- zbirka dok. gradiva.

